

حيات

میانہ دانشمندانہ... ریاضہ راہا ہرورہ حیات فانیلم!...
- نیچہ -

ادارہ مرکزی :

آنقرہ دہ ، استانبول جادہ سندہ آنقرہ
معارف امینلکی پائندہ کی دائرہ

استانبول بوروسی :

استانبول دہ ، باب عالی جادہ سندہ و سلی برشہ
ادارہ خانہ سی داخلندہ کی دائرہ
تلفون : ۳۶۰۷

نسخہ سی ہربرہ ۱۰ غرورہ

سنہ لکی پوستہ ایلہ ۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار)

اپونہ واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسی
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آنقرہ مرکزیدر .

صافی : ۷

آنقرہ ، ۱۳ کانون ثانی ، ۱۹۲۷

۱ نجی جلد

مصاحبہ

مملکتیزک خصوصی وضعیتی

مملکتیزک یالکز احتیاجہ باقائلر تورکیہ نک دیگر متمدن مملکتلر سویہ سنہ چیقاییلمنی ومدنیت طامندہ اولک صفدہ بولونماسنی چوق مشکل کورہ بیلیرلر . حقیقہ تورک انتباهنک کچ اولماسی یوزندن مملکتیزک غربک متمدن ملتارندن چوق کریدر . فقط بووضعیت انقلابک قلبلرہ یرلشدیر . دیکی مفکورہ نک تحقق ایتہ سنہ مانعیدر؟ عیجا بونقصائلر تورکیہ نک قیصہ برزماندہ مدنی طامک الک یوکسکلری آراسندہ بولونماسنی منع ایدہ جک قادار اہمیتلیمیدر؟ اگر تورکیہ نک یالکز نقصائلرینہ باقیلیرسہ ، اگر برملتک حیاتی قدرتی ہیچ حساب ایدیلیرک معین ترقی مرحلہ لرندن تدریجاً و میخانیکی بر طرزہ کچہ جکنہ اینانیلیرسہ اووقت آنجق پک اوزون زمان صوکرہ بوکونی مدنی مملکتلر سویہ سنہ کلہ بیلہ جکمزہ قانع اولقلغیز ایجاب ایدہر . بو مدت ظرفندہ مدنی عالم دہا ایلہرلہ مش اولاجقندن بزم اولنلرک سویہ سنہ یوکسک لہ مز چوق کوچ عد ایدیلہ بیلیر . حالبوکہ مدنی وسائط اعتباریلہ کری اولان تورکیہ بعض نقطہ لردہ سریع بر تکامل ، قوتلی ترقی حملہ سی کوسترہ بیلیمک غایت مساعد بر موقعہ در . برکرہ ، غربک اجتماعی تکاملدہ دائما مجادلہ ایتدیکی قوتلی بر آریستوقراسی و قلہ ریقال صنف بوکونیکی تورکیہ دہ موجود دکدر . ہلہ انقلاب قرون وسطائی تشکیلاتی اورتادن قالدیردقن

صوکرہ بوکونی موانعک ترقی حملہ لرینہ انکل اولماسنہ احتمال یوقدر .

حالبوکہ غرب مملکتلرینک پک چوغی بوقوتلرہ مجادلہ ایتہک حالاً بیلہ مجبور اولویورلر . بونک برمثالی کورمک ایچون فرانسز مطبوعاتنک معارف خصوصندہ کیریشدیکی مناقشہ یہ باقق کافیدر . ہر ییو قایینہ سی واونی استخلاف ایلہن حکومتلر فرانسدہ سنہ لردنبری موضوع بحث ایدیلن «تک مکتب École unique» سیستہ منہ دوغرو کیمک ایچون قطعی تدبیرلر آلمق ایستہ یورلر . بونک ایچون لیسہ لرک ابتدائی صنفلرلہ دیگر ایلک مکتبلرک پروگرامنی توحید ایدیور ، لیسہ لرک بو صنفلرینہ انتخاب ایدیلن معلملردہ ایلک مکتب معلملرینک اوصافی آرامغہ قرار ویریورلر؛ ایلک مکتبلردن چیقان طلبہ دن مستعد اولانلرینک تالی تحصیلی تعقیب ایدہ بیلیملرینی قولایلاشدیرمق ایچون تدبیرلر اتخاذ ایلہمک ایستہ یورلر؛ مسلک مکتبلرینہ ، یوکسک ابتدائیلرہ École primaire supérieure کیومش اولانلردن لیسہ تحصیلی تعقیبہ قابیلیتی اولانلرک بو مکتبلرہ کچہ بیلیمنی ، ہانکی صنف خلقہ منسوب اولورسہ اولسون ذکائی معلملری طرفندن تصدیق ایدیلن چوجوقلرک عالی تحصیل کورہ بیلیملرینی تأمین ایلہ یورلر . تک مکتب سیستہ منہ دوغرو آتیلان بو خطوہ اوزون مجادلہ لری ، مناقشہ لری دعوت ایدیور . نہ ایچون؟ چونکہ فرانسدہ حالاً بوتون وطنداشلر ایچون مساوی ولادینی تربیہ یی قبول ایتہن وچوجوقلری دولت طرفندن تعین اولونان مربیلرہ تودیع ایلہمک ایستہ منہ بر صنف وار . بو صنف قوتی آریستوقراسیدن وکلیسا

تلقیناتندن آلیور . تورک ملتی ایسہ تماماً دہ موقرات برملت اولدینی ایچون بوتدبیرلر ہیچ برمانعہ یہ اوغرامقسزین تطبیق اولونایلیور . دیمک کہ مثلاً تربیہ ساحہ سندہ دیگر ملتارک اوزون بر مجادلہ ایلہ اللہ ایتدکلری نتیجہ یی بز قوت صرفہ لزوم کورمکسزین استحصال ایدہ بیلورز .

تورکیہ نک دیگر ممتاز وضعیتی دہ دولت قوتنہ انکل اولاییلہ جک قوتلی اقتصادی زمرہ لرک تشکل ایتہ مش اولماسیدر . غرب دہ موقراسیلری اولجہ اقتصادی حیاتدہ ناظم اولق وظیفہ سنی «دولت ایشی» عدا ایتدکلری ایچون اورادہ یکدیگریلہ دائما مجادلہ حالندہ بولنان اقتصادی زمرہ لر تشکل ایتہ مش ، بونلردن قوتلی اولانلر سیاسی قدرت قارشیسندہ مانعلر احداث ایلہ بیلہ جک بر موقع آلمشلردر . اونک ایچون حکومتلر اجرا آتندہ بوقوتلرک دہ مختلف تأثیرلرینہ معروض قالمقدہ درلر . تورکیادہ حکومت قوتنہ انکل اولاجق اقتصادی قدرتلردہ یوقدر . تورکیہ جہوریتی بو کون غرب دہ موقراسیلرینک تجربہ سندن استفادہ ایدہ بیلہ جک موقعہ در . بناء علیہ مختلف اقتصادی زمرہ لر آراسندہ ناظم اولق وضعیتی دائما محافظہ ایلہ بیلیر ، دولتک سیاسی قدرتی کسر ایلہ جک قوتلرک تشکلنہ میدان ویرمکسزین اقتصادی ترقی یی تأمین ایدہ بیلیر .

خلاصہ غرب دہ موقراسیلرینک تکاملنہ مانع اولان صنفلر تورکیہ دہ بولونمادینی ایچون تکامل یولندہ کوسترہ جکمز سریع حملہ لرک موفقیتلہ نتیجہ لیمسی دائما ممکندر .

حیات قارشینده ادبیات

— کنج قادئره —

پك گنج یاشنده ئولن بر فرانسز فیلوزوفی واردر : « Cuyau گوپو » (۱۸۵۴-۱۸۸۸)؛ بو آدامك بالخاصه ایکی کتابی تماشایده جكمز موضوعده اكد اول خاطره كلهجك اثرلردن در: بریسی حیاتنده نشر ایستدییکی *Les problèmes de l'esthétique contemporaine* معاصر بدیعیات مسألهلری، اونه کی ئولومندن صوگرا طبع اییدیلن *L'art au point de vue sociologique* اجتماعی نقطه نظرندن صنعت. کنج فیلوزوفك بو ایکی کتابده کی ادعایلرینك روحی شودر : صنعتده کی كوزه لك، حیاتك جاذبه دار و « intense سرت وشدتلی » افاده سندن عبارتدر. بناء علیه صنعت یالکز غایه سی و تأثیرلری اعتباریه ده کیل، اساسی اعتباریه ده اجتماعی در. فیلوزوف، کندی ملاحظه سندن ممنون و نیکیبندر : مرضی، موازنه سز، غیر اجتماعی صنعتك یرینه حیاتله، قوتله دولو، جمعیتك انحلاله ده کیل، تكمیلنه خدمت ایتمكه قادر بر صنعت برکون اولا میوه لرینی ویره جکدر.

خلاصه اوکا کوره صنعت الهامنی حیاتدن آلامالیدر والهامنی حیاتدن آلامایان بدیی هیجان بولوناماز. « گوپو » بو خصوصده کی حکنده سرت وقطی در : [صنعت، برکله ایله حیات دیمکدر. یوگسك صنعت، یوگسك حیاتدر.]، [صنعت « La vie concentrée »، تکیف اییدیش « حیات در] دیر. بعضی معاصر لرینك *La vitalisme esthétique* بدیی حیاتییه ده عنوان ویردکلی اونك بومسلکنی تنقید اییدنلر اولدینی کی مدافعه اییدنلرله عینی ادعایی باشقا شکل و قوتده ایلری سوره نلرده واردر. بونلری اوزون اوزادی به تحلیل و تنقید ایتك بومقاله نك وظیفه سندن خارجدر. یالکز شو محقق که انسانلرک روخنده کی بونون قیمتلی یاراتان جمعیت در. بو اعتبارله علی العموم صنعتك و بو میانده ادبیاتك، عصاره سنی بونون روح عالمك مبدعی اولان حیاتدن آلاماسنه امکان متصورمیدر؟ مسأله بونقطه به دایا تچه کندی ادبیاتغزی دوشونه رك بر سؤال وضع ایتمه من ایجاب اییدیور : بالخاصه تنظیماتندن بری شرقیلقندن قورتولغه اوغراشان تورکیه، بوکون پك قوتلی حیات حمله لرله غریبه آتیلیور. ادبیاتنده ایسه بوحمله لرك عکس لرینی کوره میورز. شعراحتضار حالنده .. رومان لاقید ویا قوتسز.. تیاتر و، شهوتی محرک وودویل ترجمه لرندن عبارت.. ادبیاتك بوحالی انقلابه لایقیدر؟ بو مرضی بر ادبیات ده کیلیدر؟ ایسته بوکونکی مقاله مزك اساسی بو نقطه نك شرح واتیانندن عبارت قالا جقدر. اوت بو، مرضی، فقط ضروری بر ادبیاتدر. بر مثال ایله ایضاح ایده لم : دنیانك بویوك انقلابلردن بری ده یالکز چیقیدینی

بویوك بر واسطه اولارق قوللانیرلر؛ بزم استبداد دورمزده ایسه حقیقی تاریخ تدریساتی مکتبلر مزدن قوولش، چوجوقلره پادشاهلرک اسلارندن و موقتیلردن باشقا برشی اوکره تیلز اولمشدی. بوکون بونون غیرتله، بونون حسن نیتله رغما، تدریساتمزده اسکی «وقعه نویسی ذهنیتی» ندن قورتولایلر. یکمزی ادعا ایده میوز؛ چونکه اوندن قورتولایلیمك، عصرلردن بری کلن باصمه قالب پادشاه حکایه لری یرینه ملتک حقیقی تاریخی اقامه ایده بیلیمك ایچون، « یکی تاریخ » تلقینك مملکتده تعمی لازمدر. سنه لرندن بری بووقعه نویسی ذهنیتله متادی چارپشمش برآدام؛ « عثمانلی » کله سی یرینه « تورک » آدینی اقامه ایتك، ملی تاریخ مزك ۶۹۹ دن باشلامادیغنی آ کلامق، یکی تاریخ تلقیلرینی و اصوللرینی محیط مزده تعمی ایله مک خصوصنده - کچن سنه کی « آرما » مسئله سنه قدر - اوغرا دیغم متادی هجوملر، حالا خاطر مزده در. بونلره باقنجه، بزده هنوز « تاریخك تحکمی » ندن بحث ایتك حتمز اولور. باشقا مملکتلره کله نجه، اولنلرده تاریخك تحکمی پك طبیعیدر : حادثه لرك تدقیقده « تکاملچی » نقطه نظر قوتلندکدن صوگرا، تاریخك اهمیتی البته آرته جقدی. بوکون فرانسه کی حقوق و اقتصاد ساحه لرنده تاریخی نقطه نظرک فیضندن اوزون مدت محروم قالمش بر مملکتده بیله، حقوق و اقتصاد تاریخلری تدقیقاتی ایچون یکی یکی جمعیتلر، مجموعله وجوده کتیریلدیکنی کوروپورز. مع مافیه بونی تاریخك بر تحکمی اولارق دکل، تاریخك لایق اولدینی موقعی آلامسی طرزنده تفسیر ایتك، صانیرم که داها دوغرو اولور.

شکيب بکک لاتین حرفلری حقتده کی مطالعه لرینی بوراده موضوع بحث ایده جک دکل. « الفبائک ملی روحك تملی تشکیل ایستدییکی » ادعایی کی تمامیه مجرد ادعایی، و « الفبائزده تورک خنجره سنك اصلا تلفظ ایتمه دیکی حرفلرک موجودیتی » مطالعه سی کی - خنجره دن حرف دکل، ساده جه « سس » چیقیدینی جهتله - فیلولوزی نقطه سندن سقط ملاحظه لری تماماً مسکوت کچه جکم. یالکز « تاریخ » دکل حتی بوکونکی « اجتماعیات » ده « اجتماعی مسئله لر حقتده مثبت وقطی حکم ویرمک صلاحیتنده اولدقلرینی » اصلا ادعا ایتمه مشلردر؛ بالخاصه « تاریخ » ک « ماضی یی سبیلری و نتیجه لرله قید و تثبیتدن » باشقا هیچ بر هدفی یوقدر. لکن نه یابالم که، علم و اختصاصه استناد ایده ن بکرمنجی عصر جمعیتلری و بالخاصه ده موقراسیلر، اجتماعی مسئله لرده تاریخك و اجتماعی علملرک فتوا سنی آلمه دن برایش کور میورلر. هر مسئله، ابتدا تاریخك و اجتماعی علملرک - بوکونکی تکامل درجه لرینه کوره از ویا جوق - ایشقلریله آیدینلاندقندن صوگرا درکه، شکيب بکک بحث ایستدییکی « ال برلکی » و « ده ایشقلری » نه صیرا کلبور... « اجتماعی ایش بولومی » درجه سنك یوگسه سیله تما یزایده ن بکرمنجی عصر مدنی جمعیتلرینك اسکی جمعیتلردن فرقی و « ده موقراسی » نك حقیقی معناسی ایسته بوراده، یعنی، بلا استثنا هر ساحه ده « علم » و « اختصاص » و یریلن قیمتده در !

کومر بی زاده محمد فواد

استانبول دارالفنوننده «تورک ادبیاتی تاریخی» مدوسی

بو « وقعه نویسی ذهنیتی »، بوکونکی تاریخچینك نقطه نظرندن نه قدر فرقیدر ! وقعه نویسی ذهنیتیه کوره، تاریخی حادثه لر « ته اولوزیک » سبیلرله ایضاح اولونور؛ « دخی کوروش » وقعه نویسک بونون هویتنه حاکمدر. حالبوکه بوکونکی مورخ ایچون، تاریخی حادثه، طبیعیات عالمی ایچون طبیعی حادثه نه ایسه اوندن فرقی برشی دکلدر. اسکی ذهنیتیه کوره تاریخ تکررردن عبارتدر؛ بناء علیه اولنریقیلان بر مؤسه نك تکرار قورولا بیله جکنه اینانیرلر؛ حالبوکه بوکونکی تاریخیه کوره تاریخده تکرر دکل « توالی » واردر؛ بناء علیه بر طاقم اسکی اسباب و شرائطک یاراتدینی مؤسه لر، اوسبیلرک افویله اورته دن قالفار ویرلرینه یکی شرائطه کوره یکی مؤسه لر قائم اولور؛ بونلرک یرینه اسکی بیقیلمش مؤسه لری یکیدن قوره بیلیمك، اجتماعی قانونلره مخالف و بناء علیه قدرت بشریه نك خارجنده برشیدر. تمامیه « غیر شخصی » و « تکاملچی » اولان بوتلنی، مرتجعلرک و محافظه کارلرک استناد کاهی میدر؟ یوقه اونلرک الک مدهش علیه داری می؟

بر مملکتده، بوکونکی معناسیله « تاریخ » تدقیقاتنك ایلرله میسی ایچون، اونك هر اعتباریه حر و مستقل اولماسی و علمی سوبه سنك یوگسه سی ضروریدر دیمشك. فی الحقیقه، آنجاق اوروپا مدینیتی دائره سنه کیره ن ملتلك، تاریخی تدقیقات یا یغنه قابیلیتلی اولدقلرینی کوروپورز؛ اولنر آرا سنده ده، عمومی علم سوبه سی یوگسه لن ملتلر اوک صفده کله بیلورلر. مثلاً « چینیلر » بیکلرجه سنه دن بری بیکلرجه وقعه نویسی یتشدیرمش، وقایعنامه لر وجوده کتیرمش بر قومدر؛ حالبوکه بوکون چین تاریخی حقتده علمی اصوللرله تدقیقاتده بولونابیلر، آروپا عالملریدر؛ کذلک ژاپونلر، طبیعی علملرده، طب و مهندسلک کی عملی شعبه لرده دکرلی و بین الملل شهرته مالک عالملر، موجدلر یتشدیره بیلدکلری حالده آروپاچه طایفه سنج آنجق برقچ محدود مورخ و فیلولوغ یتشدیردی. « پروفور بارتوله » مهم بر مقاله سنده، آروپا مدینیتی دائره سنه یکی یکی کیره ن اسکی حرته مالک قوملرک، طبیعی و مادی علملرده بویوك عالم و عملی ساحه لرده کاشف و مخترعلر یتشدیره بیلدکلری حالده، بوکونکی معناسیله « مورخ » یتشدیرمکده فوق العاده مشکلات چکدکلرندن بحث ایتمکده در. صربلر، رومانیا لیلر، بولغارلر، یونانلیلر کی مدیتجه کری قالمش بالقان ملتلرینك تاریخی بیله، بوملتلره منسوب عالملردن زیاده بویوك آروپا ملتلرینك عالملری وجوده کتیرمشلردر. مع مافیه بالقانلیلرک بو ساحه ده بزدن اولدقده مترقی بولوندقلرینی و بوخصوصده پك جوق چالیشدقلرینی و چالیشمقده اولدقلرینی ده قید ایده لم. شو ایضاحاته کوره، شکيب بکک « تاریخك تحکمی » ندن بحث ایتمه سی، هله مملکتمز ایچون، جوق بویوك بر حتمزلق اولیور. یربوزنده ماضیسنه بزم قدر بیکانه هیچ بر ملت یوقدر؛ وایسته حقیقی معناسیله « تاریخ » ک مملکتمزده انکشاف ایتمه سیدرکه، برطرفدن ماضی به عائد هر شیده قدسیت کوره ن وقعه نویسی ذهنیتنده مرتجعلری، دیگر طرفندن ده ماضیسنی استخفاف علتله طوتولش زوپیه لری یتشدیر یور. دنیانك الک مترقی و الک ترقی پرور ملتلی، تاریخ تدریساتی ملی تربیه خصوصنده الک

طوبى اقلره ده کيل، بوتون بشریت شامل نتیجه لر حاصل ایدن فرانسز انقلابیدی. فقط فرانسز ادبیاتک بلکه اُک ضعیف دوری بو انقلاب دوری اولمدر. فرانسز ادبیاتک تاریخی اُک این طایبان استادلردن بوتی دوزلولیل «انقلاب دوری ادبیات ایچون مساعد اولمادی» دیور و قوص قوجا دور اثناستده بوبوک بر شاعران، آندره شنهیه دن باشقا بر کیمه نی کورمیور. آندره شنهیه ایه انقلابدن اولکی نسلک جو جوغیدر. ینه فرانسز ادبیاتک اُک قدرتی، اُک صلاحیتی بر مورخی، «گوستاو لانسون» ده مشهور اترنده انقلاب دورینک یازیلرینی تامیله اویدورما، عادى، قیمتسز بولویور. دیمک اولویورکه بوبوک انقلابلرک عقبنده یوکک بر ادبیات کندینی کوسته ره میور. بزبوحاله بر آزاؤل «ضروری» وصفی ویرمشدک. سبته کلنجه: انقلاب دورلری ملترک او آنلریدرکه حیات حمله لری اُک بوبوک قوتله کندینی کوسته ریر: ملی اراده لر او آنلر ایچنده اوکنه کچيله مز بر شدت قازانیر. ایسته اجتماعی اراده لرک بو قادار عظمت بولدینی بو مقدس و الهی آنلرده، صنعتکارلرک محیله و حساسیتی قییلدایاماز. هرکس بوبوک بر صرصینتی ایچنده در. فرانسز انقلابی، اجتماعی حیاتک عنعنوی باغلرینی اون سکرنجی عصرده جوزدی. بو انقلابک ادبیاتی اولان رومانیسیم ایه ادبی حیاتک عنعنوی باغلرینی یعنی فلاسیق طریخی اون دو قوزنجی عصرده قویارایلدی. یوزسته یه یاقین بر زمان صوکرادرکه آریستوقراسی ادبیاتی اولان «تراژدی» یرینه ده موقراسی ادبیاتی اولان رومان کندینی کوسته ردی، جعیتک هر طبقه نه منسوب صفحه لر یازیلایلدی. بکی حیاتک اُک قوتلی شخصیتی «ویکتور هوغو» ایدی. بودیو، انقلابک باشلادینی تاریخدن (۱۷۸۹) دن، تام اون اوچ سنه صوکره (۱۸۰۲) ده دوغدی. اُک عظمتلی شعرلرینی، «La légende des siècles» عصرلرک متقه سی «فی ۱۸۵۹ ده، و مشهور حیاتى رومانى، «Les Misérables» سفیلر «فی ۱۸۶۲ ده یازدی.

ملی مجادله سنه لرندن بری تورک ملتک اجتماعی اراده سی، عقللره وله ویره جک برخارقه کی کندینی کوسته ردی: دنیاه قارشى قویق و دنیاه رغما استقلالى قازانق. بو هیچ برملته نصیب اولماش بر معجزه در. بو معظم اراده نك شعرینی طویق و افاده ایتک قولایمی؟ وارلمز ده کیشیور. بوتون اسکی قیمتلر یقیلیور، بکی قیمتلر میدان کیشیور. بو اسکی قافالرمزله بو انقلاب دورنده بکی شعرى یازمق امکائی وارمیدر؟ غالبا شاعر «خیالی» نك بر مصراعی بوکونکی حالزه بک بلیغ ترجمان اولقده در: «اوماهیلرکه دریا ایچره در دریایی بیامزلر». بوبوک شعر، تورک اراده نك الهام ایتدیکی انقلاب شعرى قناعتجه بوکونک قافالرنده یاشایامیور. هانی او بوبوک شعرکه لایرویه ر: «سزه اصل و جوانمرد و دیولور ورن، سزی بوکسه لته ن» دیه تعریف ایدیور، و «اوله بر آری محاکمه ایتک ایچون بو اصلندن، بوجوانمردلکدن باشقا بر قاعده آرمایکز!» دیه توصیه ایدیور، ایسته او جنس بوبوک و عظمتلی شعر، تورک ملتک بدیی و جداننده محفوظدر.

کیم بیلیر هانکی معبود آننه او وجدانک ایشیلرینی اطرافه صاچاجق دهایی بوکون دوغورمشد، یاخود دوغوراجقدر. نیکین اولام: چونکه آولابوکونک کنجلیرک شعرنده اولکی نسلک شعرنده اولیان بکی برشی، آنادولونک باکر موضوعلردن الهام آلتی اشتیاقی وار. بو، اورایه، انقلاب شعرینک اقلته دوغرو برکیدشد. ثانیاً ساخته، خیرسزلاما ادبیاتک دوامنه آرتیق امکان یوق. چونکه هجوملر باشلامدر. ده کیل بویله ده کرسز بر شیک، هر هانکی قیمتک علیهنده مناقشه نك باشلاماسی اوقیمتک یقیلماسی ایه بر در: ایسته عبدالحق حامد بک، حیاتک برنجی صایسته اتخاف ایتدیکی کوچوک فقط اهمیتلی بر مقاله سنه:

ای شاعران دوشوندریکز خلق عالمی اُک جوق دوشوندرهن قیلار انسانی تربیه دیه باشلادقن صوکر: «دقت ایتدم بر زماندن بری صحنه لرمزده هب قادین عشق»، یاخود ارکک محبتی، هب قادین صداقتسزلکی، یاخود ارکک خیانتی گوسته ریلیور. واجتماعیاتک دائماً اهلی و عائی مذللری تصویر ایدیور. حیات جمعیت، یالکیز بو یولده مناسبتلردن، یاخود مناسبتسزلکلردن می عبارتدر: دیه صوروور. صوکر اُک حقلى اولارق دیورکه: «آوروپا تیاترولرنده کی سیرجیلر بزمکیلرله مقایسه ایدیلهمز. اولر اکثریتی اعتباریله صحنه دن درس اخلاق آلتی احتیاجندن وارسته اولدقلری ایچون مغل ادب و حیا تمثیللردن متأثر اولمازلر، کولوب کچرلر، بز هنوز بو صنعت مسلکندن اوسویه عرفانه کیرمه دک و او مرتبه غنا و استقنایه ایرمش ده کیلز.» ایسته کنج بر مدرس: «فکر و صنعت حیاتزده صوک بش اون سنه لک ادبیاتز قادار بر باد، ساخته، ملی روچه و ملی حیاته یانانجی بر ادبیات دوره سی نادر بولونور. تیاتر و مز ناصل فرانسزلرک فحش و زنا پیه سلرینی آدایته ایتکلر مشغول اولدیه، مطبوعاتزده متادی بر فعالیتله عینی جنس رومان و حکایه لری عائله لرمزک حریمته قادار صوقدی «دیه بر خلاصه یاپیور. ایسته بعضی کنج محررلرکه یومی غزته لرده عینی شکایتی تکرار ایدیور. ایسته بوتون سرسری و ماجرا حیاتی نقل و حکایه ایدن بیک بر تورلو نشریاتک اُک فضلّه رواج بولدینی بر آنده چیقان «حیات» کی جدی بر مجموعه نك کوردیکی رغبت. آنادولونک اُک مجرا کوشه لرندن اوکا اوزاتیلان آللرک هرکون بر آز داها جوغالماسی.. نیکین اولام، بوتون کنج شاعرلر بکی تورک حیاتک ایتهدیکی بکی موضوعه دوغرو جساترله یوروسونلر.. بواونلر ایچون یالکیز ادبی ده کیل، اجتماعی و ملی بروطفه در. آدانتاسیون ابتلاسی بر قسم محررلرله برلکده بک ده کرلی بر ایکی کنجی ده قولایجیلغه آلیشدیرارق ابداع ملکه لرینی سوندوررکن، ایسته بهرک ویا ایسته میهرک سرسریلکی پروباغاندا ایدن، علمی تدقیق نامنه خرافه لر اویدوران یازیلرده بیکلرجه تورک جووغلنک ذکا و عرفانی اخلاص ایدیور. بوتون جهان صنعت و ادبیاتی و بومیانده تورک صنعت و ادبیاتی اُک قیصر بر دوره ایچنده بولونورکن قلم

صاحبلیرک وظیفه سی، هیچ اولمازسه بو قیصرلرک اجتماعی بر بحرانه تبدل ایتمه سنه مانع اولقدرد. «جام ناصل ایتهدیه سزله یازارم» دیه ده رمه، چاتما یازیلرله وقت کچیرمک، صنعت یا یقن ده کیلدر. اوت، «Fatalité historique» تاریخی قدر «ک بر جبهه سی ده «Fatalité litteraire» ادبی قدر» در. هیچ بر ادبیات دوری، فردی و شخصی آرزولرله تشکل ایتبور. هیچ بر شاعر، ایتهدیه کی، - حتی! - ایتهدیه کی ده کیل، یازایلدیکی قادار یازیور. بو محقق! فقط «ده رمینسم» ایل «فاتالیسم» بر ده کیلدر: ناصل قانونلرینی بیلدکن صوکر طبعی و طبیعت قوتلرینی کندیمزه مفید و خدمتکار ایدیه یلیور. سه ق، ناصل بیغین بیغین فنی ایجادلر، هب بوقانونلرله وقوف سایه سنده بر برینی ولی ایدیورسه، حیاتک ده قانونلرینی طامیق سایه سنده حیاتی مسأله لرده ده آلزی مطلق صورتده باغلی طومتقن قورتولایلیرز. فرنک «Vouloir, c'est pouvoir» ایسته مک گوجی یتکدر. «دیمکه خطا ایتش اولمیور. اگر «قدر» وارسه، یاخود «قدر» دیدیکمز شیته اینانماک بر قوتی وارسه قافامزده تکون ایدن بکی بر «فکر» کده اوکا قارشى بر قوتی واردر. ناصل تاریخی، فاجعه لرله دولدوران طاعونلر، قوله رالر، بشرک ذکاسی سایه سنده بوکون مدنی مملکتلری استیلا ایدیه میورلرسه، چیققلری یرلرده همن سوندورو. لیورلرسه اجتماعی خسارلردن ده ذکا و اراده مزله قورتولایله جکمه اینانمالی بز. محقق که ضرر اینانمده ده کیل، هر شیته تسلیم اولویورمکده در. ادبی حیاتزده مشاهده ایدیلن تورلو تورلو سفامتله قارشى قوللرمزى قاووشدوروب «نه یابالم یازیلان واولان بو...» دیمه نك جائز اولمایاجفته قائم. باخصوص عمومی حرب کی بر داهیه نك ایچنه کیرمش، بیک بر اجتماعی و اقتصادی محرومیتلرله صارصیلمش بر ملتک محررلری ده اچوق متیقظ داورانق مجبوریتنده درلر. فیلوزوف کوپو «صنعت دیمک حیات دیمکدر» دیرکن حیاتده کی مزلقه لرک پروباغانداسنی عقلنه بیلله کتیرمه مشدر. فکرتک دیدیکی کی «حقیقی صنعتکار انسانلره و ملتله اورنک اولان واورنک ویرنلردز». مناقشه ایدیلله ایدیلله، لهنده علیهنده سوز سوبله نه سوبله نه آرتیق بوکون متعارفه ماهیتنی آلان بر حکم واردر: «صنعت صنعت ایچوندر». «دوغرو...! صنعتک حدودی «Désintéressement» حسی لک» در، بوده دوغرو...! اُک عادى شاعرلر تفلسف ایدنلردر. بوکاده دیه جک یوقدر. فقط بوبوک بر حقیقت ده شودر: اُک بوکک شعر، انسانه بکی بر دو یغو، بکی دوشونجه آشیلایان، روحی بوکسه لته شعردر. شاعر گوته یی شکسیرده داخل اولدینی حالده بوتون دنیا شاعرلرینک فوقنده بولان مشهور برمنقد عامیله فائوستک تخلیلنه حصر ایتدیکی تدقیقنامه سنده بو شاعرک بوبوکلکنی، عینی زمانده بوبوک بر متفکر اولوشنده کوروور. انکلیزلرک عجم شاعری خیامه ویردکلی اهمیتده بالخاصه بو نقطه ده مندمجدر. تورک شاعرلری ایچنده عبدالحق حامدک مستثنا

اولو داغ

« سد باشی » نك ايشقلى
كولگهلى نقطه لايور .

« اولو داغ » ك عاشقلى
ينه سودايه داليور .

تا ازلدن بويله مفتون
هېسى انگين باقىشلاره
يوكسك باشى بر بولوطك
قويننده كي بوقارتاله .

مغرور قانادلى طاشدن ،
فقط كوزه يوموشاقدىر .
أطرافنده صانكه باشدن
باشه سهو كي مز قوشاقدىر .

بو سهو كي ، بو ده رين سهو كي
ملى بر نشئه در بزه .
بو بولوطلر ايچنده كي
داغ ياقيندر قلمزه .

منظره سى تا اوزاقدن
قابارتيركن كوكسزى ،
بزه سلام ويرر بعضاً
آيك كولومسه ين يوزى .

بو آى ، دورغون آقشاملرده
اولو داغك زينتى در .
بيلىزلسه تا يوقارده
اونك چيچك دمتى در !

آلى يازين بيله قارلى :
باقانلره حيرت كلير .

و او ، دائماً وقارلى ،

بويله يوكسه لير ، يوكسه لير . .

صاراركن ده ، مغرور دورور ،
آقشام اونى سىسلىله .

و قلمز وورور ، وورور

جوشغون وطن حسلىله . . .

فاله فخرى

چوجوقلرمك نفسى

افق درينلشدى ، كوكلر يوكسه لى ؛
يورولان وارلغك اويقوسى كلى .

صوصمشدى ديشارده هايقران روزكار ،
روزكارله برابر صوصدى بوشلقلر .

صولر بيله دوردى ، مسزدى هرير ؛
قلمادى بريرده حياتدن اثر .

لامبامك آلهوى آچالدى ، بيتدى ؛
سوزكن هرشي ياقوب اريتدى .

اودامده اويانيق بر بن قالمشدم ،
بو سياه دكزه بنده دالمشدم .

فكرم ازيليركن بو حال ايچنده ،
حقيقت آراركن خيال ايچنده ،

ايشيتدم دريندن خفيف ايكي سس ؛
نه سحرلى سسدى ، سس دكيل نفس !

چيقيوردى ايكي كوچوك كووده دن ،
باشقايدى هر تورلو سسدن ، بسته دن .

بو قورقونج كابوسى يوق ايتدى اونلر ،
تولوي ديريلتن قدرتدى اونلر .

حياته يكي دن دوغشم صاندم ،
ابدى وارلغه شيمدى ايناندم .

اونلرك كوزندن ايچدم نشئي ،
اونلرك كوزيله كوردم هرشي .

اونلرك آلنده يازيلي بختم ،
اونلرك قلمنده قورولو تحم .

اونلرك سهو كيسى كوكلى آچدى ،
سهو كيسى خلخته داغيتوب صاچدى .

برى « جانان » مدر ، بريسى « جان » م ،
قايناور اونلره باقدجه قائم .

حياتم اونلرك كوكسندن طاشار
تولسمده بىلكم اونلرده يشار .

حسن على

موقعى ، اونك « ليريك بر فيلوزوف » اولوشى
تأمين ايتشدى . بو جنس دن يوكسك شعر ، آنجا
عرفان ايله آلده ايديلير ! « بكا طبيعت كافيدر ،
باشقا برشي ايسته م » ديمك كندى آلده ايتقدىر . دمين
اسمى ياد ايتديكمز « كوته » ، دورينك عرفان
اعتباريله يوكسك بر شخصيتى ايدى . « خيام »
رياضيات ده داخل اولدنى حالده عصرينك هر علمى
بيلوردى . حامد ، بوتون قلاسيقلىرى ، رومانيتكلىرى ،
آيريجي عجم شاعرلىرى تمامى تمامه اوقومشدر .
فضولينك ديديكى كي « علمسز شعر اولمازه . خلق
شاعرى دينلن يونس امره نك امى اولدنى حقنده كي
روايت بر افسانه دن عبارتدر . يونس ، ترم ايتديكى
ميسيك هيجانلرك بوتون منبع واساسلرينه واقفدى .
اثرلرينه حالا حيران اولديغىز اسكى يونان هيكلتراشلىرى ،
(آنا تومى) يى غايت ابى بيلورلردى . « رونه سانس »
دورنده « له تونار دوونجى » لر ، « ميشل آنر » لر
برر علامه ايدى . هانى مشهور برسوزمز واردر !
« نه اكرسه ك اونى ييجرسك » ديرز . ادبى بر ذكاى
تولدين محقق عرفان قىطلتى در . بوتون دنيا ادبياتلىرى
بربريله علاقه داردر . « حيات » ك ايلك نسخه سته
يازديغىز بر مقاله مزده سويله ديكىز كي عجملىر تقليد
ايدن اسكى ديوان شاعرلىرى ، ساده شرق ادبياتى
ده كيل ، شرق فلسفه سنى ده لايقيه هضم ايتشدردى .
بونك ايچون آرالنده عجم استادلى عيارنده سيار
واردى . فرنكلرى تقليده باشلايالىدن برى آوروپا
شاعرلىرىك ، رومانچىلىرىك خلاصه آوروپا اديبلىرىك
حضورينه چيقاق آداملر يتشديره مدهك . چونكه
عصر ك عرفانى ، اسكى عرب و عجم حرثى قوتنده
ملكتمزه يرله شه مدهدى .

بويوك تورك انقلابىك ادبياتى ، قناعمجه ايكي
منبع دن غدالاناچقدىر : برى مى منبع كه بالخاصه
عصرى آلمان ادبياتى ده بويله بر منبع دن الهام آلدينى
ايچون قوتله نمش وكندى وطنك حدودلرندن ديشارى
طاشارق عالمشول تأثيرلر ياشمدر . عصرى آلمان
ادبياتىك ، يعنى آلمان رومانيسمىك منبعى « جرمن »
منقبه ليردر . تورك شاعرلىرى ايچون ، تورك منقبه لرندن
الهام آلتى ، بونك ايچون ده بوتون تورك ميتولوژيسى ،
و خلقياتى تنبع ايتك بروظيفه در . منبعلردن ايكنجيسى
غرب شاه اثرلى در بوتون غرب ادبياتلىرى بر آناك ،
اسكى يونان ادبياتىك چوجوقلريدى . مادامكه
غربىلاشيورز ، بو آنابى و چوجوقلرئى ياقيندن
طابق مجبوريتنده يز .

خلاصه انقلاب دورلرنده يوقارنده شرح وايضاح
ايتديكمز سبيلره ادبى حيات بر سكون دوره سى
كچيرير . فقط بو ، پك موقتدر . هر انقلاب ، وجدلى
بر ادبياتيه متشأ اولشدر . صنعتكارلرك وظيفه سى ،
او وجدلى ادبياتيه حاضر لانتقدىر . شعر وصنعت تنبل
خرجى برايش ده كيلدر . كنجلك وظيفه سى ذكارئى
بسله مكدىر .

على جانب